

FDCA:n lausunto sähköveroluokan muutosehdotuksesta (VN/10574/2025)

17.04.2025

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta. Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/10574/2025

Finnish Data Center Association ry (FDCA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia. Lakia muutettaisiin siten, että kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I, jonka vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman sähköveroluokan vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta, joten ehdotetut muutokset nostaisivat kaivostoiminnassa ja konesaleissa käytettävän sähkön veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta. Sähköstä kannettavaan huoltovarmuusmaksuun ei ehdoteta muutoksia.

Ehdotetut muutokset lisäävät valtion sähköverotuloja 58 miljoonalla eurolla vuoden 2026 tasolla, josta kaivosten osuus olisi 11 miljoonaa euroa ja konesalien 47 miljoonaa euroa. Esitys nostaisi valtion sähköverotuloja vuodesta 2026, mikä otetaan huomioon valtion vuoden 2026 talousarvioesityksessä.

FDCA edustaa datakeskusteollisuutta Suomessa, joka on strategisesti tärkeä osa maamme digitaalista infrastruktuuria, taloutta ja huoltovarmuutta. Toimialan merkitys korostuu entisestään digitalisaation kiihtyessä ja datan määrän kasvaessa eksponentiaalisesti. FDCA vastustaa esitettyä muutosta, joka nostaisi datakeskusten sähköveroa siirtämällä ne alemmasta veroluokasta II yleiseen veroluokkaan I. FDCA:n arvioiden mukaan ehdotettu muutos vaarantaa jopa 20 miljardin euron edestä investointeja. Investointimenetysten mittakaavaan verrattuna ehdotuksella saavutettava 47 miljoonan euron verotulo on häviävän pieni.

FDCA ei myöskään pidä asianmukaisena lakiehdotuksen äärimmäisen lyhyttä lausuntoaikaa (1 viikko). Ottaen huomioon lain hyvin nopean valmisteluajataulun ja selvästi puutteellisen tietopohjan, olisi asiantuntijakuulemiseen tullut varata vähintään lainvalmistelun kuulemisohjeen mukainen minimiaika 6 viikkoa.

Perustelut vastustukselle

Esitetty muutos on epäjohdonmukainen ja datakeskusteollisuutta syrjivä verrattuna muihin teollisuudenaloihin, mikäli toimiala siirretään kuluttajien kanssa samaan sähköveroluokkaan. Päätös ei ole teknologianeutraali eikä näin ollen kohtele yhdenvertaisesti teollisuuden toimialoja keskenään. Eri toimialojen tasapuolinen kohtelu on elintärkeää myös sen varmistamiseksi, että Suomi säilyy houkuttelevana investointikohteena ja saa jatkossakin uutta perusteollisuutta tukevia investointeja sekä työtä Suomeen. Datakeskuksilla on merkittävä rooli osana puhtaan siirtymän arvoketjua ja kriittistä infrastruktuuria, minkä vuoksi toimialaa tulisi verottaa siten kuten muutakin teollisuutta, ei kuten kotitalouksia.

Datakeskusteollisuus on suurin kasvava teollisuudenala Suomessa ja tuo uusia puhtaita investointeja Suomeen. Sähköveron korotus heikentää Suomen kilpailukykyä datakeskusinvestointien

houkuttelussa. Suomi on houkutteleva datakeskuskohteena muun muassa vakaan poliittisen ympäristön, kylmän ilmaston sekä edullisen uusiutuvan energian saatavuuden ansiosta.

Sähköveron korotus luo epävarmuutta investointiympäristöön ja voi johtaa suunniteltujen investointien lykkäämiseen tai perumiseen – ja FDCA:n tietojen mukaan hankkeita on jo ilmoitetun veronkorotuksen vuoksi peruuntumassa. Esimerkiksi Business Finlandin tuoreen arvion mukaan Suomi ei ole enää lähelläkään ykköspaikalla, jos on ollenkaan mukana keskusteluissa, kun datakeskustoimijat miettivät mahdollisia investointikohteita. Poukkoileva päätöksenteko ja ennakoimattomuus on aiheuttanut sen, että Suomi menetti hyvän maineensa datakeskustoimijoiden keskuudessa.

Sähköveroluokan muutos vaarantaa 20 miljardin euron arvosta datakeskushankkeita. Tästä summasta 10 miljardia euroa on suunnitteluvaiheessa olevia jo julkaistuja hankkeita, jotka odottavat investointipäätöstä, toiset 10 miljardia euroa ovat vielä julkaisemattomia hankkeita.

On tärkeää muistaa, etteivät datakeskukset tule Suomeen “joka tapauksessa”. Datakeskustoimijat operoivat globaalissa kilpailukentässä, jossa investointikohteita arvioidaan monin perustein, joista sähköveron aiheuttama operointikustannus on yksi merkittävimmistä.

Investointien viivästyminen tai peruminen vaikuttaa merkittävästi Suomen verotuloihin. Datakeskukset ovat merkittäviä työllistäjiä ja veronmaksajia. Veronkorotus hidastaa toimialan kasvua ja siten heikentää sen positiivisia vaikutuksia Suomen talouteen.

Lisäksi datakeskukset kerryttävät kiinteistöveroja, yhteisöveroja sekä sähköveroja. Alemmasta sähköveroluokasta huolimatta verotulojen kokonaismäärä kasvaa huomattavasti, jos sähköveroluokka pidetään nykyisessä luokassa II, sillä toteutuvien investointien määrä on tällöin suurempi kuin jos veroluokkaa nostetaan.

Tällä hetkellä valtaosa Suomen datakeskuksista on vasta investointien suunnitteluasteella. Sähköveroluokan muutoksella tavoitellaan verotulojen kasvua valtiolle – mutta sellaisia hankkeita ei voi verottaa, jotka eivät koskaan toteudu.

Ehdotus datakeskusten siirtämisestä korkeampaan sähköveroluokkaan on myös ristiriidassa EU:n Tekoilyn maanosa -toimintasuunnitelman kanssa (AI Continent Action Plan). Suunnitelman yksi keskeinen osa-alue on rakentaa Eurooppaan laajamittainen tekoilyyn perustuva data- ja laskentainfrastruktuuri. Edistääkseen yksityisen sektorin investointeja pilvipalvelukapasiteettiin ja datakeskuksiin komissio ehdottaa myös erityistä säädöstä pilvipalvelujen ja tekoilyn edistämiseksi.

Sähköveron korotus ei myöskään edistä Suomen tavoitteita hiilineutraaliudesta. Datakeskukset voivat toimia joustavana kuormana sähköverkossa ja auttaa tasapainottamaan uusiutuvan energian tuotantoa. Päätös olisi myös täysin päinvastainen EU:n Clean Industrial Dealin kanssa, jonka mukaan energiantensiivisen teollisuuden kilpailukykyä tulee pyrkiä tukemaan kansallisella tasolla ja näin edistää teollisuudenaloja siirtymään puhtaampiin teknologioihin.

Datakeskukset käyttävät paljon sähköä, mutta kantaverkkoyhtiö Fingridin tuoreen arvion mukaan keskipitkällä aikavälillä näköpiirissä ei ole tilannetta, että uusi teollinen sähkön kysyntä (tuli se sitten datakeskuksista tai muista teollisista hankkeista) ajaisi Suomea sähköpulaan. Suomessa on tällä hetkellä noin 2000–3000 megawatin edestä uusiutuvan energian tuotannon hankkeita rakentamisvalmiina, mutta investointipäätöksiä ei ole tehty, koska sähkölle ei ole löytynyt kysyntää. Datakeskukset tarjoavat ratkaisun ongelmaan lisäämällä sähkön kysyntää ja näin tukemalla uusiutuvan energian tuotantoa.

Datakeskukset ovat kriittinen osa digitaalista infrastruktuuria, mahdollistaen esimerkiksi pilvipalvelut, tekoilyn, tutkimuksen ja kehityksen. Niitä tarvitaan ja johonkin ne kyllä perustetaan, joten eikö olisi

parempi, että ne rakennetaan Suomeen kerryttämään valtion tuloja ja luomaan suomalaisille työpaikkoja? Datakeskusteollisuuden työllistävä vaikutus (suorat, välilliset ja heijastusvaikutukset) ovat yli 30 000 henkilötyövuotta ja rakennusvaiheen aikainen työvaikutus yli 50 000 henkilötyövuotta.

Datakeskukset ovat myös tärkeä osa Suomen huoltovarmuutta. Ne mahdollistavat digitaaliset palvelut, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan toiminnalle kriisitilanteissa.

Kun Ruotsi kaksi vuotta sitten muutti verotukeaan, alkoi datakeskushankkeita siirtyä Suomeen. Jos Suomi seuraa Ruotsin esimerkkiä, vaarannamme Suomeen suunnitellut investoinnit sekä heikennämme Suomen kilpailukykyä, kun sijoittajat suuntaavat katseensa muihin maihin. Ruotsia ei tule pitää esimerkkinä, vaan päinvastoin varoittavana esimerkkinä.

FDCA:n ratkaisut

FDCA ehdottaa, että hallitus harkitsee vaihtoehtoisia ratkaisuja, jotka eivät heikennä datakeskusteollisuuden kilpailukykyä ja investointiympäristöä.

Ehdotamme, että datakeskusten taloudellisista vaikutuksista toteutetaan laajempi selvitys, ja sähköveroluokan muutoksesta päätetään vasta selvityksen tuottaman tiedon pohjalta. Selvityksessä tulisi ottaa huomioon myös sähköveroluokan muutoksen vaikutukset investointeihin, syntyviin välittömiin ja välillisiin työpaikkoihin sekä muiden verolajien kertymään.

Mikäli muutoksia sähköveroluokkaan päädytään tekemään, muutetaan nykyisen lain ehtoja niin, että datakeskuksiin sovelletaan matalampaa veroluokkaa nykyistä tiukemmin ehdoin. Ehdot voivat liittyä esimerkiksi puhtaan energian käyttöön, hukkalämmön hyötykäyttöön tai osallistumiseen sähköverkon toiminnan turvaamiseen (reservimarkkina). Lisäksi datakeskusteollisuuden kestävä kehityksen turvaamiseksi Suomeen tulisi luoda kansallinen datakeskusstrategia, jossa huomioidaan datakeskusten rooli osana puhtaan siirtymän arvoketjua ja kriittistä infrastruktuuria.

Datakeskuksiin liittyvässä keskustelussa on viime aikoina näkynyt paljon tietämättömyyttä toimialasta. FDCA ehdottaa, että Suomeen perustetaan asiantuntijoista koostuva työryhmä, jossa on mukana esimerkiksi Fingrid ja alan muita toimijoita. Työryhmä voi yhdessä tutkia, miten datakeskusteollisuus voisi tukea sähköverkon vakautta ja joustavuutta.

FDCA osallistuu mielellään asiantuntijaorganisaationa datakeskuksia koskevan lainsäädännön kehittämiseen niin, että se palvelee sekä yrityksiä että suomalaista yhteiskuntaa parhaalla mahdollisella tavalla.

Finnish Data Center Association ry:n hallitus